

e-Věstník PSNV-CZ 1 / 2010

Vážení přátelé,

jménem nás všech, co se podíleli, podílejí a doufám že i podíletí budou na vydávání e-Věstníku, Vám přeji v novém roce hodně štěstí, spokojenosti a radosti. S rodinami i se včelami.

Toto úvodní číslo je trochu tenké, ale jsou v něm hned tři pozvánky na čtyři akce. A ty jsou cennější než pouhé psaní a čtení. Obzvláště cenné je to, že se aktivita PSNV plošně rozprostírá po celé ČR. Ovšem některé kraje by se mohly ještě vzchopit a zaplnit bílá místa na mapě.

Také mezi sebou vítáme nového autora, který mě předběhl v úmyslu s napsáním seriálu "Moje prokopávání slepých uliček". Jak již řekli Cimrmanovci, i slepé uličky musel někdo někdy prokopat a říci: "Tudy přátelé ne, tudy cesta nevede!" Na rozdíl od divadelních prken, kde je vše jasné dle scénáře, ve včelách může vše znamenat cokoli, jak též někdo už napsal. Také to, co se neosvědčilo jednomu, může druhému dobře sloužit. O to jsou taková sdělení cennější než 100% pravdy.

A pro výměnu takových zkušeností je zde náš e-mailový věstník. Zatímco redakce MV žádá odborné a prověřené texty, my ne. Elektronické PÉDéeFko snese víc než papír a rozsahem nejsme omezeni.

Předpokládáme, že většina našich čtenářů umí nejen používat email, ale i svoji hlavu, a tak si různá sdělení, která chceme i nadále přinášet, sami přeberou a vyhodnotí ve světle svých zkušeností.

Takže se neostýchejte napsat své zkušenosti a nad čím zrovna bádáte a přemýšlíte, či co zkoušíte nebo ověřujete.

Karel Jiruš
karel.jirus@seznam.cz

Pozvánka na přednášku do Stříbrné Skalice

Přátelé,

rád bych Vás prostřednictvím e-Věstníku pozval na přednášku pana **Ing. Čermáka** do Stříbrné Skalice.

Tématem přednášky bude **šlechtění včel**. Akce se uskuteční

16. 1. 2010 od 14.00 ve [Stříbrné Skalici](#)

V případě zájmu mě prosím kontaktujte

Tomáš Heřman
herman.t@seznam.cz

Pražská včelařská setkávání na Jižním Městě

Komunitní centrum Matky Terezy, U Modré školy 1, Praha-Háje

(nová kruhová stavba s moderní zvonici; 100 metrů od konečné stanice metra C – Háje výstup z metra ve směru proti příjezdu; před areálem je parkoviště; sjezd z D1 - exit 2)

Kliknutím na odkaz se otevře [mapka](#) místa konání

[Pracovní společnost nástavkových včelařů CZ](#), o. s. ve spolupráci s Komunitním centrem Matky Terezy (KCMT) připravuje v roce 2010 pravidelná včelařská setkání **každou třetí středu v měsíci** ve velkém sále KCMT. Tato nová aktivita je určena nejen pro včelaře ale i pro laickou veřejnost, která se zajímá o zdravé životní prostředí, zdraví prospěšné potraviny a má kladný postoj k trvale udržitelné přírodě. Při každém setkání aktivní

PORADNA PRO ZAČÍNÁJÍCÍ VČELAŘE

První setkání je svým zaměřením určeno i pro nejširší veřejnost. Lednové setkání se koná

ve středu 20. ledna 2010 od 16 hodin

a má název:

Včelí produkty pro lidské zdraví

program:

16:00 předsálí – výstava, ochutnávka a prodej včelích produktů – med přímo od včelaře

Ochutnávka a prodej druhových medů a medoviny, prodej dalších včelích produktů a přípravků obsahujících včelí produkty

17:00 velký sál – přednáška Včelí produkty a lidské zdraví – přednáší MUDr. Jiří Brožek

Přední odborník Vás seznámí se vznikem medu, pylu, propolisu, vosku a včelího jedu s možným využitím těchto včelích produktů v humánní medicíně. MUDr. Brožek má vlastní zkušenosti s terapií pomocí včelích produktů a spolupracuje s výzkumem v této oblasti.

18:30 velký sál - Beseda a diskuze o včelařství s

- MUDr. Jiří Brožek	včelí produkty
- Ing. Petr Texl	ředitel PSNV-CZ – České a evropské včelařství
- Mgr. Bronislav Gruna	profesionální včelař – druhové medy, ekologie

SRDEČNĚ ZVOU POŘADATELÉ

Podkrkonošské Potlachy v Papučích – PPP – pokračují

Po minulém [Podkrkonošském Potlachu v Papučích](#) si vás dovoluji pozvat na další pokračování

- **23. ledna** bude [v Gymnáziu Hostinné](#) hostem farmář **Mgr. Bronislav Gruna**. Přednáška a beseda bude na téma provozní praxe, chov matek, tvorba oddělků a selekce na vybrané vlastnosti.
- **13. února** bude opět přednášet **Ing. Květoslav Čermák** na téma technika chovu matek a genetiky.

Předpokládané začátky jsou opět v 9:30. Pro vlastní pohodlí si můžete přinést přezůvky, případně i drobné občerstvení s sebou. :-)

Vzhledem k malé kapacitě učebny prosím, abyste se opět (i jen předběžně) zaregistrovali

Karel Jiruš

karel.jirus@seznam.cz

Izolační přepážka *aneb* Mrtvý námět k inspiraci

Trendem poslední doby je včelaření s neutepelnými úly, zejména úly typu Langstroth. Tato „móda“ mě také oslovila, pořídil jsem si tenkostěnné nízkonástavkové úly Optimal. Celosvětová praxe ukazuje, že silná včelstva se po celý rok zcela obejdou bez jakéhokoliv utepení úlového prostoru, aniž by se to negativně projevilo na výnosech či zdravotním stavu. Proto se vydávám cestou chovu silných včelstev, přesněji řečeno velmi silných včelstev, která vznikají při užití integračního systému včelaření (produkční včelstva na podzim posilují oddělky).

Za chladného počasí se včelstva stahují do chumáče (obr. 1). V tomto uskupení včely dovedou velmi efektivně hospodařit s teplem, které si samy vytvářejí trávením medných zásob. Včelí chumáč se skládá z aktivního jádra, izolovaného obalem vzniklým těsným seskupením včel v blízkosti povrchu. Tato vrstva je u slabšího včelstva užší, a tak při vztažení na jednotku plochy povrchu chumáče skrze ni prochází více tepla. Proto v zimě a v předjaří silnější včelstva obecně disponují nižší spotřebou zásob na jednotku včel. U velmi slabých včelstev (pod cca 5 000 jedinců, dle Liebiga) jsou úniky tepla a následné zamětnání včel kompenzací těchto ztrát příliš velké na to, aby u nich mohl probíhat zdárný jarní rozvoj i za chladného počasí, proto jim správné utepení může v předjaří výrazně pomoci, na rozdíl od včelstev v dobré kondici.

[Obr. 1](#) – Včelí chumáč (kliknutím na obrázek se otevře ve větším rozlišení)

Tím „správným утеplením“ je jediné vnitřní утеplení. Tepelná izolace působí v obou směrech. Prospěšný účinek se dostavuje jen tehdy, když se izolační materiál přímo tiskne ke včelímu chumáči. Již dlouhou dobu je známo, že včelstvo úl nevytápí. Proto se zcela odůvodněně v klasických tlustostěnných úlech na začátku předjaří zužuje, čímž se uteplení dostává do přímého kontaktu se včelstvem. Nicméně tyto praktiky včelaření jsou na hony vzdáleny progresivním nástavkovým metodám.

Před třemi roky, kdy jsem uvažoval o zimování záložních matek ve „včelstvíčkách“ na 5 plástech (půlka NN), jsem si vyrobil speciální uteplivky – izolační přepážky. Tyto přepážky (obr. 2) doléhají ke stěnám nástavku a jsou stejně vysoké jako nástavek, takže ho „včelotěsně“ rozdělují. Jsou vyrobeny z dřevěného rámu vyplněného 3 cm tlustým polystyrenem. Aby polystyrén nebyl včelami vykusován, přepážky jsem z obou stran přikryl sololitem.

[Obr. 2](#) – Izolační přepážka (natřeno barvou LUXOL)

Tyto přepážky se po odebrání krajních plástů přiloží k ponechaným 5-7 rámků (podle síly včelstva), a tak se uteplí boční partie úlu (obr. 3). Přední stěna, která je ve dne zahřívána slunečním zářením, zůstává teplu průchodná, neuteplená. Toto uteplení se provádí ve všech obsednutých nástavkách. Pod obsazený prostor je velmi výhodné podložit rozšiřovací nástavek, který slouží jako expanzní prostor během růstu včelstva. Protože teplý vzduch stoupá nahoru, uteplení se tím příliš nenaruší. Po obsednutí se spodní nástavek přemístí nad plodové nástavky a dolů se položí další. Při tomto postupu rozšiřování nedochází k tísnění včel v zúženém úlu, nebo vyvěšování kvant včel ve vysokém podmetu, úl není třeba rozšiřovat po jednotlivých rámcích a nehrozí podchlazení, způsobené předčasným rozšířením celým nástavkem, či rojová nálada následkem opoždění rozšíření, neboť se včely samy průběžně rozšiřují do přidaného prostoru ve spodní části úlu.

[Obr. 3](#) – Vnitřní boční uteplení

Systém vnitřního bočního uteplení jsem vyzkoušel u jednoho silného včelstva, ale bez žádného prokazatelného pozitivního účinku. Na jaře jsem izolační přepážky využíval k půlení nástavků při tvorbě oddělků (obr. 4).

Obr. 4 – Oddělků v rozpůleném nástavku

Časem jsem však došel k jiným včelařským metodám a od letošního roku izolační přepážky přestávám využívat. Nízkonástavkové včelaření jde ruku v ruce s prací s celými nástavky. Kdo to hned nepochopí, praxe ho nakonec přesvědčí, nebo se lekne a přejde na jiný systém včelaření. Uznal jsem, že vytváření oddělků v půlených NN není racionální. Můj plán realizovat záložní „včelstvička“ jsem nenaplnil a jako záložní včelstvo zazimuji klasický oddělek. Ten žádnou zvláštní péči v předjaří nepotřebuje. Takže pro mě izolační přepážky pozbyly význam, ale možná inspirují někoho dalšího, proto jsem o nich napsal.

Martin Václavek
martin.vaclavek.e1@email.cz

Věříme, že i v novém roce 2010 bude pro Vás e-Věstník užitečným zdrojem informací. Koná se také u vás nějaká akce? Neváhejte a napište nám

Kontakt na redakci: e-vestnik@n-vcelari.cz